

*Eperjes Károly*

## **Laudáció\***

**Oberfrank Pál akadémiai székfoglalójához (2014. április 18.)**

Szép napot kívánok mindenkinek!

Paliról, mielőtt megismerkedtünk volna, először azt hallottam, hogy egy rendes, piarista gimnáziumból jövő, pontos fiú került a pályára. Na, ez ritka nálunk! Úgyhogy gyorsan megnéztem magamnak, hogy ki ez az ember, és mivelhogy akkor a színészválogatott csapatkapitánya voltam, rögtön be is hívtam a csapatba. Kiderült, hogy futballozott is a Fradiban, úgyhogy rögtön szimpatikus lett nekem.

De mi sokáig nem találkoztunk. Ő a Vígszínházban dolgozott, én hol itt, hol ott, hol a Nemzetiben, hol a Katonában, hol máshol, hol a Radnótiban. Amikor láttam a játékát a Vígszínházban, kitűnt számomra, hogy ugyan a Vígszínház stílusában játszik – mert van ilyen –, de egy kicsit mindig pontosabb. Ez különösen akkor tűnt fel nekem, amikor Taub János rendezésében láttam, ahol a többiek nem nagyon szerették ezt a pontosságot, ami Jánosnak az előadásait jellemezte, és ő ott is nekem kitűnt azzal, hogy pontos.

Aztán elkövetkezett az életünkben egy olyan pillanat, amikor szorosabb kapcsolatba kerültünk, még ennél is.

Bujtor Pista halálával megüresedett a Veszprémi Színház igazgatói pozíciója, és akkor, mint művészeti tanácsadó, vezető, fél évig vagy háromnegyed évig én vezettem a színházat. De éreztem, hogy ez olyan adminisztratív dolgokat követel tőlem, amit én nem nagyon szeretnék csinálni tovább, bár ott nagyon kapacitáltak. És akkor eszembe jutott, hogy van a pályán egy Bujtor Pistához hasonló végzettségű ember. Őt pedig úgy hívják, hogy Oberfrank Pál, aki ugyanúgy közgazdasági diplomával rendelkezik, mint Pista.

Akkor én felkértem őt. Éppen akkor vajúdott a Pilinszky kávézó, amit, mint egykori piarista diák vezetett, és a piaristáknál valami miatt elfogyott a pénz, szóval éppen vajúdott az állapota, és megkérdeztem: „Pali, eljönne nekem igazgatónak?” Egy hetet kért gondolkozásra, de másnap felhívott, hogy eljön.

Na, most én jól jártam. Tényleg pontos ember. József Attilának van egy gyönyörű verse, talán mindenki ismeri, hogy „Ne légy szeles!” Na, ő egy ilyen ember. Nem szeles ember, rá lehet bízni, azt gondolom, hogy egymásnak hátat tudunk fordítani bármilyen helyzetben.

Eleinte többen sürgölődtem körülötte, míg meg nem szokta a helyzetet, most már teljesen uralja. Egyetlenegy dolog volt, ami miatt félttem tőle, hogy nagyon szolid ember, és nem tud majd határozott lenni bizonyos helyzetekben. Hát tud! Hála istennek, ezt is megtanulta. Ez volt az egyetlen kifogásom.

Nem tudom, hogy a nevéhez illően volt-e valamilyen pálfordulás az életében, én azt tudom mondani, hogy egy olyan embert ismertem meg, akinek egyenes vonalú, rendes magatartása van, és művészileg is egyre inkább komoly léptékkal mérhető az ő fejlődése. Kettőt említenék ide vonatkozólag.

Fel voltam kérve a nyári játékokon a Dantéra. Nem értem rá, és őt ajánlottam magam helyett. Hát, ritka az az eset, amikor a színész elirigyli a másikat. Ő játszotta Dantét, és nagyon-nagyon jó volt benne. Úgyhogy amikor rendezhettem, egy évvel ezelőtt, akkor felkértem az Éjjeli menedékhelyben a Báró szerepére, amit én többször játszottam. Mindegyik nagyon jó szerep, de a Báró az egy különös finomsága az előadásnak. Ő volt az a kolléga, aki nagyon hamar felkészült, nem hagyta, hogy rásüljön, mert szokott így lenni, ha valakire várni kell, hogy jaj, már majdnem mindenki kész van, csak pont ő nincs kész. Erre még nem volt példa. Amikor partnere voltam és volt olyan előadás, hogy a közös

jelenetünknek négyszer nyílt színi tapsa volt, akkor sem kellett rá várni, akkor is pontos volt, akkor is jó volt.

Szóval a pályákon ritka az, aki pontos is és jó is. És még egyszer csak annyit tudok mondani, amit József Attila mondott: „Ne légy szeles. Bár munkádon más keres, dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes.”

Most itt egy ilyen emberrel találkozhatunk. Pali nem csillag, mert szerintem ő is távol áll a sztárságtól.

Ha jól értelmezem ezt a verset, a „pontosan, szépen”-t én akkor értettem meg, amikor II. János Pál pápa Magyarországon volt, és a Magyar Tudományos Akadémián az elit előtt tartott egy remek beszédet, és azt mondta, hogy „Ne feledjék, az önök felelőssége, hogy a jövő nemzedéke az igazság, a jóság és a szépség hármásában nő föl vagy sem!” És a sorrend nem mindegy. Mert ha a szépet veszem előre, akkor az a divat, ha a jót veszem előre, az a trendi, és akkor mi az igazság? Relatív. Viszont ha az igazság az első és elfogadom azt, hogy az az igazság, hogy Krisztus feltámadt, akkor abból következik, hogy mi a jó. Jó, ami az Istennek jó, és akkor abból következik, hogy mi a szép. A szépség az igazságnak és a jóságnak a harmóniája. Ez az egyetemes kultúra.

Azt mondja Arisztotelész a Poéticájában, hogy a cselekvés akkor válik művészetté, ha önmagán túlmutató természetfölötti célja van.

Pali, én ezt nagyon köszönöm neked, hogy egy olyan társat találtam a munkámban, és egy olyan kollégát, aki mindig ezt a célt tűzi a szeme elé, a lelke elé. Csak jelzem, hogy most közösen voltunk, egy feladatot kaptunk és útközben elmentünk egy templom előtt, és mondtam, hogy „Pali, ez egy nagyon híres búcsújáró hely. Voltál-e már bent?” „Nem.” „Na, akkor menjünk be!”

Bejött. Na, kevés ilyen kollégát talál az ember.

Úgyhogy én nagyon büszke vagyok arra, hogy Palit megismertem, és még így közelebbről is, és adja a Jóisten, hogy ne múljon el közöttünk ez a harmonikus kapcsolat. Köszönöm a türelmüket!

*(Eperjes Károly színművész 2014. április 18-án elhangzott laudációjának szerkesztett változata.)*